

Finansijsko izvještavanje I čas

dr Tanja Laković

Opšte informacije

Kontakt mail: tanjavu@ucg.ac.me

Kontakt mail studenta:

Konsultacije: utorak od 9:30-11:00

kabinet br.405/IV

Program rada

I nedelja	Konceptulani okvir i Etika u računovodstvu i finansijskom izvještavanju
II nedelja	MRS 8
III nedelja	MRS 1, MRS 7, MRS 10
IV nedelja	MRS 12
V nedelja	MRS 33
VI nedelja	MRS 16; MRS 38; MRS 40; MRS 41 (MRS 2)
VII nedelja	MRS 36 MSFI 5
VIII nedelja	MRS 23 i MRS 37
IX nedelja	MSFI 15

Program rada

X nedelja	Finansijski izvjestaji za grupu preduzeca
XI nedelja (april)	I kolokvijum april (zadaci)
XII nedelja	Seminarski radovi/projektni zadaci
XIII nedelja	Seminarski radovi
XIV nedelja	Seminarski radovi
XV nedelja (kraj maja)	Popravni kolokvijum
XVI (jun)	Završni ispit (teorija)

Ishodi učenja

- Razumijeti ulogu i značaj finansijsko izvještavanja u globalnoj ekonomiji
- Razumijeti ulogu i značaj Konceptualnog okvira za finansijsko izvještavanje
- Objasniti i usvojiti osnovne smjernice MRS i MSFI
- Upoznati značaj etike u računovodstvenoj profesiji

Opšte informacije o ispitu

Projekatni rad 20 poena

Kolokvijum 40 poena

Završni ispit 40 poena

Obaveze i aktivnosti studenata- projekat ili seminarski rad

Projekat:

- Izbor preduzeća iz sektora proizvodnje i usluga (turizam, transport, trgovina, poljoprivreda)
- Podaci: Komisija za HOV i sajt kompanije
- Max broj strana: 10 strana
- Rad u grupi: 2-3 studenta
- **Datum predaje u štampanoj formi 26.04. 2019.**

Ocjena projektnog zadatka

Pismeni rad	Rad je oblikovan u skladu sa uputstvima	4
	Rad ima pojedine nedostatke ali je sadržajno uglavnom prihvaćen	2
	Rad nije oblikovan u skladu sa uputstvima, rad ima veliki broj nedostataka u formalnom i sustinskom smislu	0
Sadržaj	Temeljno, logično obrađena ideja, pojmovi i problem. Terminološki ispravno. Tekst obezbjeđuje logičnu razradu i zaključak date teme. Jasno istaknuti najvažniji elementi, argumenti i zaključci.	6
	Uočeni nedostaci u korišćenju terminologije. Loša razrada ideje i nerazumijevanje dijela materije. Primjeri nisu adekvatno navedeni niti objašnjenji. Unatoč uočenim nedostacima student je djelimično uspio izložiti materiju.	3
	Student se ne koristi odgovarajućom terminologijom, niti je uspio jasno, konkretno obezbijediti logičnu razradu teme i dati odgovarajuće zaključke	0
Prezentacija	Jasno, precizno, elokventno iznošenje ideje, argumenata i zaključaka. Nema značajnih primjedbi na korišćenje sredstava i pomagala i na dužninu trajanja prezentacije	10
	Postoje nedostaci u jeziku i upotrebi i rukovanju pomagalima u toku izlaganja ali struktura i sadržaj nisu ugroženi	5
	Uočavaju se veliki nedostaci u načinu izlaganja i korišćenja pomagala za prezentaciju	0

ideja

- Razumije li student načela istraživane teme?
- Da li student nudi originalnu interpretaciju?
- Da li student uočava najvažnije elemente rada, dobro obrazlaže termine i ideje i njihovu primjenu?
- Da li rad prikazuje dublje razumijevanje teme ili daje samo površne primjedbe?

argumenti

- Da li u radu ima argumenata koji podržavaju osnovu ideju rada ili hipotezu?
- Da li je rad strukturiran logično?
- Da li student nudi primjere i obrazloženja kao potporu generalizaciji?
- Da li u radu ima kontradiktornosti?

Tenički detalji i stil

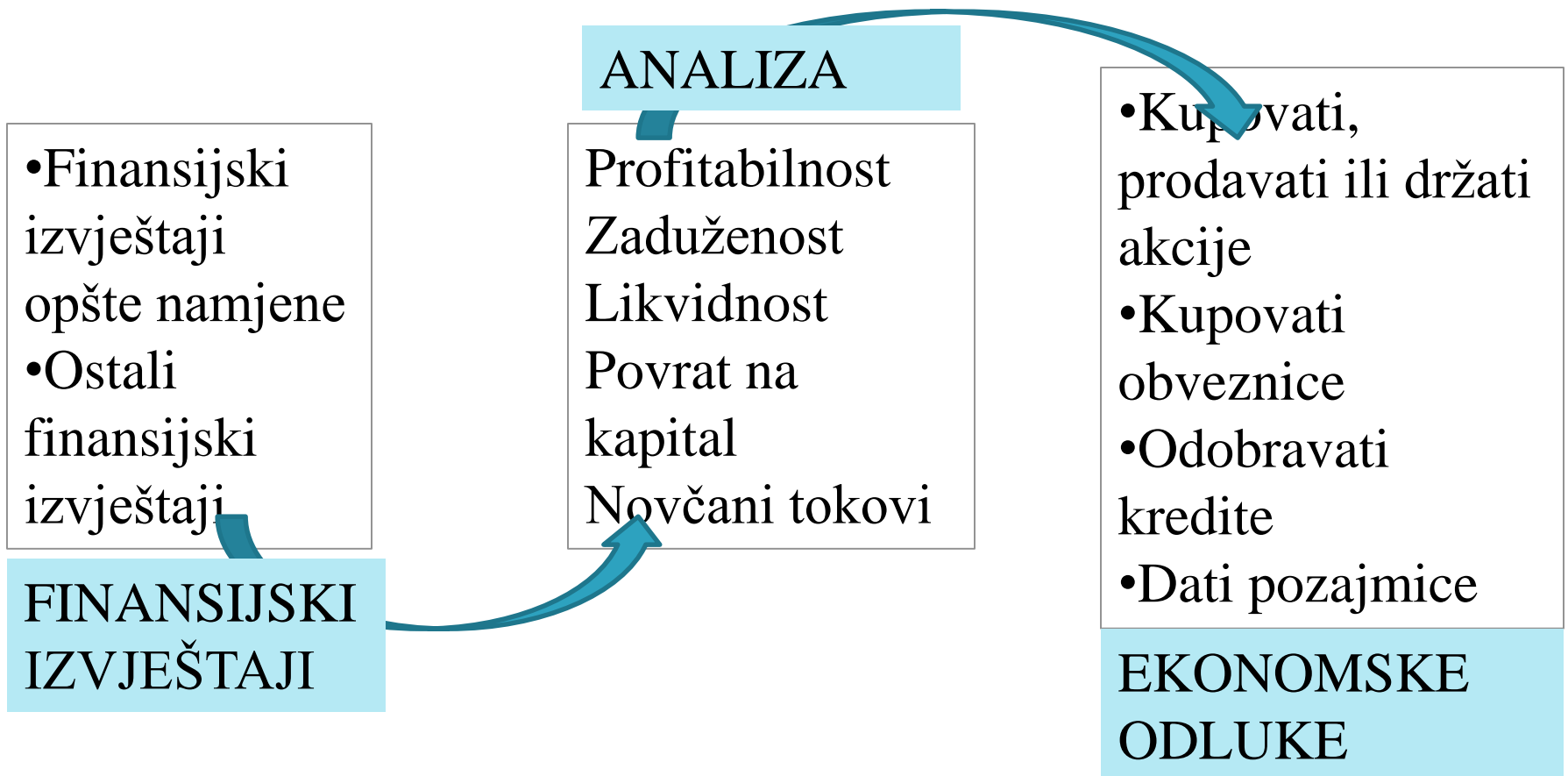
- Da li student jasno elaborira rad?
- Da li student kontroliše svoj ton/glas prilikom izlaganja?
- Da li je rad pravopisno i gramatički ispravno napisan?
- Da li su odlomci/slajdovi logično podijeljeni ?
- Da li je ispravno citirana literatura?

Korisni sajtovi :

- www.ifrs.org;
- <https://www.iasplus.com/en/resources/ifrsf/iasb-ifrs-ic/iasb>
- <https://www.iasc-commons.org>;
- <https://www.iaesb.org>
- https://ugc.futurelearn.com/other_assets/learning-guide/the-crowdsourced-guide-to-learning.pdf;

I predavanje-uvod

Odnos finansijskog izvještavanja i ekonomskih odluka korisnika

Finansijsko izvještavanja

- Finansijsko izvještavanje # finansijsko računovodstvo# sistem finansijskog izvještavanja
- **Finansijsko izvještavanje** je standardizovani jezik komunikacije između tržišnih učesnika;
- **Svrha:** učiniti **transparentnim i uporedivim** sve značajne efekte poslovnih transakcija i događaja koji utiču na imovinski, i prinosni položaj privrednog subjekta, performanse poslovanja i njegovu adaptivnost na promjene u okruženju za potrebe procesa odlučivanja
- **Cilj:** obezbijediti **korisne informacije** za korisnike finansijskih izvještaja

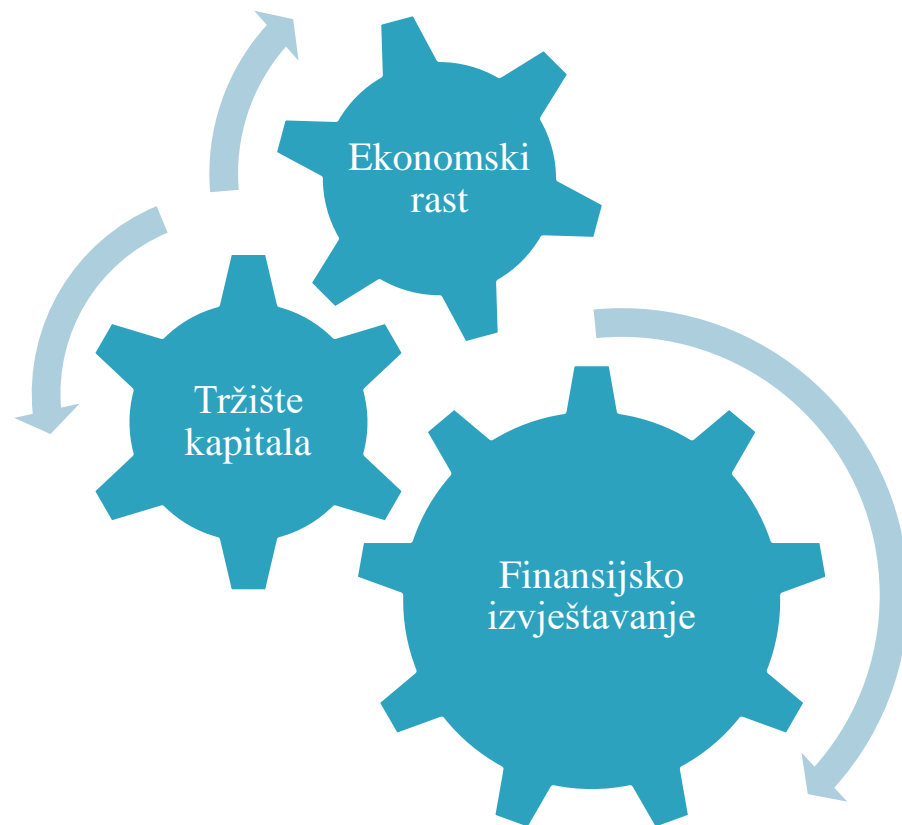
Finansijsko izvještavanje kao determinanta ekonomskog razvoja

Nema transparentnosti, nema povjerenja,

Nema povjerenja, nema kredita,

Nema kredita, nema investiranja,

Nema investiranja, nema ekonomskog razvoja

© Can Stock Photo

Profesionalna etika

Ishodi učenja

- Upoznavanje sa konceptualnim okvirom profesionalne etike
- Razumijevanje osnovnih principa
- Razumijevanje prijetnji i mjera zaštite

Zašto je važna etika u računovodstvu?

- Kvalitet računovodstvenih informacija

Kvalitet ekonomskih odluka korisnika fin. izvještaja

Finansijski skandali i bankrotstva u XX vijeku

Odsustvo sistemskog rada na promociji etičkog i sankcionisanju neetičkog ponašanja poslovnih lica, posebno računovođa

Promovisanje važnosti etike za profesionalne računovođe i menadžere

FAKTORI KOJI UTIČU NA NEETIČKO DJELOVANJE

- RADNO I POSLOVNO OKRUŽENJE
- PRILIKE ZA IZVRŠENJE
- LIČNI INTEGRITET

- a) Ostaviti i produžiti
- b) Uzeti i potrošiti
- c) Uzeti i dati u
dobrotvorne svrhe
- d) Prijaviti policiji

Visok nivo etičkog ponašanja pojedinca zasniva se na:

- *Uviđanje konačnog ishoda*
- *Svjesnost o potrebama društva u kojem pojedinac živi*
- *Prihvatanje dužnosti*
- *Obaveze da postupate prema drugima na način na koji želite da se drugi ophode prema vama*
- *Prihvatanje etičkih normi koje postoje u društvu*

Profesionalna etika- primjena opšte etike na određenu profesiju

Profesionalna etika predstavlja ukupnost moralnih načela o dužnosti i obavezama ljudi u nekoj profesiji pri čemu posebnu pažnju treba usmjeriti na **očuvanje povjerenja javnosti u kvalitetu i pouzdanosti usluga date profesije**

Računovodstvena etika

- **Ciljevi** računovodstvene profesije su:
povjerenja, profesionalizma, kvaliteta usluga i sigurnosti za korisnike finansijskih izvještaja
- **RAČUNOVODSTVENA ETIKA**: Skup prihvatljivih pravila ponašanja i vrijednosti u procesu obavljanja računovodstvenih i revizorskih aktivnosti koji treba da doprinesu realizaciji ciljeva računovodstvene profesije.

Konceptualni okvir profesionalne etike

PRIJETNJE

- Lični interes
- Samokontrola
- Zastupništvo
- Prisne veze
- Zastrašivanje

ZAŠTITA

- Znanje
- Zakoni (civilni i krivični)
- Regulatorna tijela-Poreska uprava, Agencija za sprečavanje pranja novca, Centralan banka itd
- profesionalne organizacije npr. IFAC- Etički kodeks, Standardi

- Integritet
- Objektivnost
- Profesionalna osposobljenost i dužna pažnja
- Profesionalna ponašanje
- Povjerljivost

Zajedničko svim prevarama je **nedostatak etike**

- Postojanje etičkog kodeksa samo po sebi ne čini kompaniju etičnom ili neetičnom

„ But rules cannot
substitute for character,,

Alan Greenspan, bivši direktor američkih federalnih
rezervi, maj 2005

- **Ključno:** implementacija etičkih normi koje podražavaju odgovarajući sistem vrijednosti

Načelo profesionalne etike računovođa

Profesionalne računvođe u svom radu i ponašanju moraju se pridržavati određenih pravila ponašanja kako bi zaštitili profesiju od neprimjerenog ponašanja pojedinaca koji narušavaju dignitet profesije

Integritet (poštenje)

- Profesionalni računovođa treba da postupa ispravno i časno(pošteno) u profesionalnim i poslovnim odnosima.

Profesionalni računovođa **ne treba** da bude povezan sa finansijskim izvještajima, poreskim prijavama ili drugim informacijama ukoliko vjeruje da te informacije:

- sadrže suštinski netačnu ili obmanjujuću izjavu
- sadrže nepotvrđene izjave ili informacije
- izostavljaju ili prikrivaju informacije koje su relevantne

Objektivnost (služi samoj stvari a ne ličnostima, pa ni samom sebi)

Profesionalni računovođa ne dozvoljava postojanje pristrasnosti ili sukobu interesa da utiče na njegov profesionalizam. **Nezavisnost** je osnovni uslov za poštovanje principa objektivnosti.

Nezavisnost uma i nezavisnost djelovanja

Profesionalne računovođe **treba da** :

- pri procjenjivanju razmotre sve važne činjenice, a pri prosuđivanju ne smiju biti pod uticajem vlastitih ili uticaja drugih;
- izbijegnu sudjelovanje u aktivnostima ili odnosu koji može da naruši ili će narušiti njihovu nepristrasnu ocjenu

Profesionalna osposobljenost i dužna pažnja (ne smatraj se nepogrešivim i ne odgovaraj na pitanja koja ne spadaju u domen tvog obrazovanja i znanja)

- Profesionalne računovođe treba da obezbijede kompetentne profesionalne usluge odnosno stručno prosuđivanje prilikom primjene profesionalnog znanja i vještina u izvršavanju tih usluga. S toga od profesionalnih računovođa se traži da:
 - održavaju profesionalno znanje i vještine na nivou kojim se obezbjeđuju kompetentne profesionalne usluge,
 - Posvećeno i pažljivo pristupaju pružanju profesionalnih usluga u skladu sa primjenjenim tehničkim i profesionalnim standardima
 - Prenos znanja i iskustva na svoje saradnike

Povjerljivost

- Profesionalne računovođe treba da poštuju povjerljivost informacija o poslovanju klijenta do kojih dolaze u toku obavljanja profesionalnih usluga .
- Povjerljive informacije ne treba da se koriste u cilju sticanja ličnih koristi za profesionalnog računovođu ili treće strane.
- Bez odgovarajućeg i specifičnog odobrenja ili zakonske obaveze za objelodanjivanje ne smiju se objelodanjivati informacije o klijentu.

Profesionalno ponašanje

- Profesionalni računovođa treba da poštuje relevantnu zakonsku i profesionalnu regulativu i **izbjegava ponašanje i djelovanje koje diskredituje profesiju**. Treba da se ponaša u skladu sa javnim interesom.

Prijetnje koje mogu uticati na odstupanje od osnovnih principa:

Prijetnje osnovnim etičkim principima za zaposlenog računovođu mogu da budu:

- lični interes (finansijski interesi, nedozvoljeno korišćenje imovine entiteta za lične svrhe, zabrinutost za sigurnost zaposlenja komercijalni pritisak izvan organizacije poslodavaca),
- samokontrola (poslovne odluke kontroliše zaposleni koji je odgovoran za njihovo donošenje),
- zastupanje (unapređenje ciljeva entiteta mogu promovisati profesionalne računovođe, čak i ukoliko ne koriste obmanjujuće izjave),
- prisnost (dugotrajna saradnja sa poslovnim partnerima koja utiče na poslovne odluke, prihvatanje poklona i povlašćenog tretmana)
- zastrašivanje (pretnja otpuštanja ili degradiranje zaposlenog)

Koja tri principa su ugrožena u sljedećim primjerima:

- Primjer A:
- Menadžer vas je zamolio da umjesto kolege Dejana koji je na odmoru pregledati njegovu poslovnu poštu kako bi se klijentima odgovorilo na vrijeme.
- Prilikom otvaranja mail od klijenta “XYZ” pročitali ste sljedeće:
- *Jos uvijek čekam tvoj odgovor na moj zahtjev za informacijom u pogledu postojećih ugovora mog konkurenta i njegovog dobavljača. Ja bih želio da ponudim veću cijenu za njihovu robu pa mi treba ova informacija kako ne bih ponudio nižu cijenu. Kao što smo se dogovorili ja bih ovu situaciju platio 2.000€ i ne bih nikom rekao o našem dogovoru.*

Pitanje

- Važni klijent je predložio da se pridružiš njemu i njegovoj ženi na skijanju i ponudio ti smještaj u njegovoj kući na planini. Ti ćeš:
- A) prihvatiti poziv
- B) prihvatiti poziv ali će te platiti troškove smještaja
- C) odbiti poziv ali uzeti novac umjesto toga

Etička dilema

- Situacije u kojima pojedinac mora da odluči šta je prikladno ponašanje, pri čemu pravilan izbor nije apsolutno jasan i utiče na dobro drugih ljudi.

Problem vrednovanja	Dileme	Etički izazovi	
		Agresivno	Oprezno
Vrednovanje dobitnih ostvarenja	<ul style="list-style-type: none"> •Priznati prihode isključivo u trenutku realizacije •Priznati nerealizovane gubitke •Kapitalizovati ili nekapitalizovati rashode •Agresivna ili umjerena politika otpisa •Mjera u troškovima rezervisanja 	<ul style="list-style-type: none"> •Precjenjivanje prihoda (<i>prevremeno priznavanje prihoda; priznavanje fiktivnih prihoda ili prodaja nelikvidnim kupcima; povećavanje prihoda prodajom potcijenjene imovine</i>) •Potcijenjivanje rashoda (odustajanje od kapitalizacije rashoda, potcijenjivanje amortizacije, odlaganje priznavanja nerealizovanih gubitaka, nedovoljno rezervisanje, odlaganje troškova održavanja) 	<ul style="list-style-type: none"> •Pre potcijeniti nego precijeniti prihode (samo priznati realizovane prihode, odlaganje iskazivanja sumnjivih prihoda) •Pre precijeniti nego potcijeniti rashoda (agresivna politika kapitalizacije, agresivna politika otpisa, priznavanje nerealizovanih gubitaka u trenutku njihovog nastanka, agresivna politika troškova rezervisanja)

Rješavanje etičkih dilema: smjernice

- **I** treba razmotriti: relevantne čiljenice, relevantna etička pitanja, osnovne principe koji su ugroženi, utvrđivanje interne procedure i alternativne planove djelovanja
- **II** nakon razmatranja ovih pitanja računovođa treba da odredi **plan djelovanja i sagleda posljedice tog plana**. Takođe, treba da se konsultuje sa odgovarajućom osobom u okviru firme u kojoj je zaposlen
- **III** ukoliko se ne može riješiti neki značaj konflikt potrebno je da se obrati **profesionalnoj organizaciji ili pribavljanja pravnog savjeta**
- **IV** ukoliko etički konflikt i dalje nije riješen računovođa treba da odbije dalji rad ili dalje angažovanje u toj firmi.

Zaštitne mjere

- Zaštitne mjere povodom pretnji osnovnim etičkim principima ustanovljene su od strane profesije i zakonodavca ili od strane radnog okruženja.
- Zaštitne mjere ustanovljene od strane preduzeća mogu da se odnose na: pojačan sistem korporativnog nadzora, procedure zapošljavanja, adekvatne interne kontrole i nadzor kvaliteta rada zaposlenih, edukaciju zaposlenih, podsticaj komunikacije sa višim nivoima uprave bez bojazni odmazde, konsultovanje sa drugim profesionalnim računovođom.
- U slučaju kada nije moguće umanjeње prijetnje zaposleni profesionalni računovođa treba da odbije da dalje bude povezan sa obmanjujućim informacijama, zatim da razmotri da li postoji potreba da se obavijeste nadležni organi, da zatraži pravni savjet ili eventualno da da ostavku.

-

MSFI/IFRS

IFAC

MRS/IAS

GAAP

IASC
/IASB

Standardi finansijskog izvještavanja ili računovodstveni standardi

Standardizovani računovodstveni principi, kodifikovani okviru pisanih pravila o pripremanju, priznavanju, odmjeravanju i prikazivanju stavki u finansijskim izvještajima preduzeća

Propisuju ih:

- nacionalne vlade,
- profesionalne računovodstvene asocijacije (FASB)
- nezavisno privatno tijelo (IASB)**

Principi vs Pravila (Kompas vs Mapa)

“ Mapa vam daje precizno uputstvo gdje se nalazite, ali ukoliko je pogrešno nacrtana ili se nalazite u neoznačenom dijelu, tada vam je od veće koristi **kompas koji vam daje pravac kretanja (smjernice)**”

Globalni međunarodni standardi

- Opšti prihvaćeni računovodstveni principi (Generally Accepted Accounting **Principles-US GAAP**) objavljeni od strane Odbora za računovodstvene standarde (Financial Accounting Standard Board-FASB)
- Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja (International Financial Reporting Standards – **MSFI**) objavljeni od strane Međunarodnog odbora za računovodstvene standarde (IASB)

MSFI/MRS

- zasnovani su na poboljšanom i konzistentno primjenjivom **Konceptualnom okviru**
- zasnivaju se na jasno istaknutom **cilju standarda**
- obezbjeđuju dovoljno detaljnu strukturu da standard može biti operacionalizovan i široko primjenjen
- zasnivaju se na **minimalnom korišćenju izuzetaka u odnosu na praksu**

15.02.2018.

KONCEPTUALNI OKVIR (IASB)

Ishodi učenja:

- Razumijeti šta je konceptualni okvir finansijskog izvještavanja
- Razumijeti svrhu konceptualnog okvira
- Objasniti ko su glavni korisnici finansijskih izvještaj
- Razumijeti obračunsku osnovu i kontinuitet poslovanja kao ključne pretpostavke
- Identifikovati kvalitativne karakteristike koje čine finansijske izvještaje korisne
- Definisati osnovne elemente finansijskih izvještaja
- Objasniti kriterijume za priznavanje elemenata u finansijskim izvještajima
- Objasniti osnove vrednovanja
- Razdvojiti koncept održavanja finansijskog kapitala i fizičkog kapitala

KONCEPTUALNI OKVIR (IASB, 2010)

Postavlja koncepte koji se nalaze u osnovi sastavljanja i prezentacije finansijskih izvještaja za eksterne korisnike i za procjenu postojećih računovodstvenih standarda od strane IASB.

Konceptulani okvir za finansijsko izvještavanje

Koncepti kapitala,
održavanje kapitala i profit

definicija

priznavanje

vrednovanje

Elementi finansijskih
izvještaja

Treci nivo: **Kako?**-
implementacija

Kvalitativne
karakteristike

Drugi nivo: veza između
I i III nivoa

cilj

Prvi nivo: **Zašto?**
svrha izvještavanja

Konceputalni okvir

- **Chapter 1 : Cilj finansijskih izvještaja osnovne namjene**
- **Chapter 2 : Kvalitativne karakteristike korisnih finansijskih informacija**
- **Chapter 3 : Finansijskih izvještaji i izvještajni entitet**
- **Chapter 4 : Elementi finansijskih izvještaja**
- **Chapter 5 : Priznavanje i ponovno priznavanje**
- **Chapter 6 : Vrednovanje**
- **Chapter 7 : Prezentacija i objelodanjivanje**
- **Chapter 8 : Koncepti kapitala i održavanje kapitala**

1. Cilj finansijskog izvještavanja je obezbijediti korisne informacije za donošenje ekonomskih odluka:

Kupovina, prodaja ili držanje vlasničkih ili dužničkih instrumenata

Obezbjeđivanje ili poravnanje zajmova ili drugih oblika kredita

glasanje ili drugi načini uticanja na menadžerske akcije

Da bi korisnici donijeli ove odluke oni procijenjuju:

Perspektivu poslovanja u budućnosti
Neto novčane prilive

Upravljanje resursima od strane menadžmenta

Da bi donijeli ove procjene korisnicima trebaju informacije o:

O resursima, obavezama i promjenama na tim resursima i obavezama

koliko je rukovodstvo efikasno i efektivno ispunilo svoje obaveze u pogledu korištenje ekonomskih resursa entiteta

Primarni korisnici finansijskih izvještaja su postojeće i potencijalni investitore i povjerioce.

2. Kvalitativne karakteristike finansijskih izvještaja –šta čini jednu informaciju korisnom za korisnika finansijskih izvještaja :

Osnovne (primarne) kvalitativne karakteristike su :

- relevantnost (značajnost) i
- vjerodostojno prikazivanje,

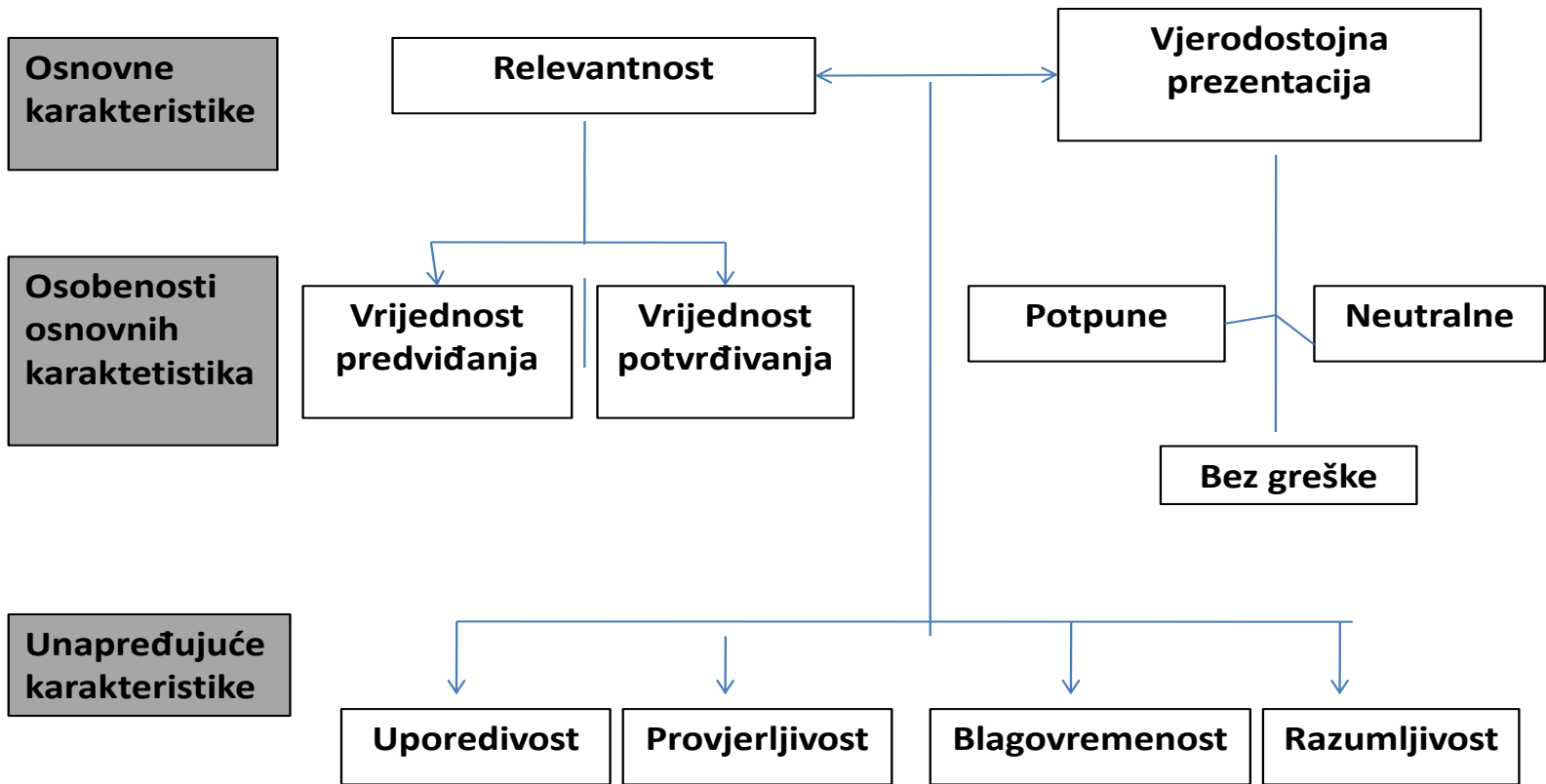
Unapređujuće kvalitativne karakteristike su:

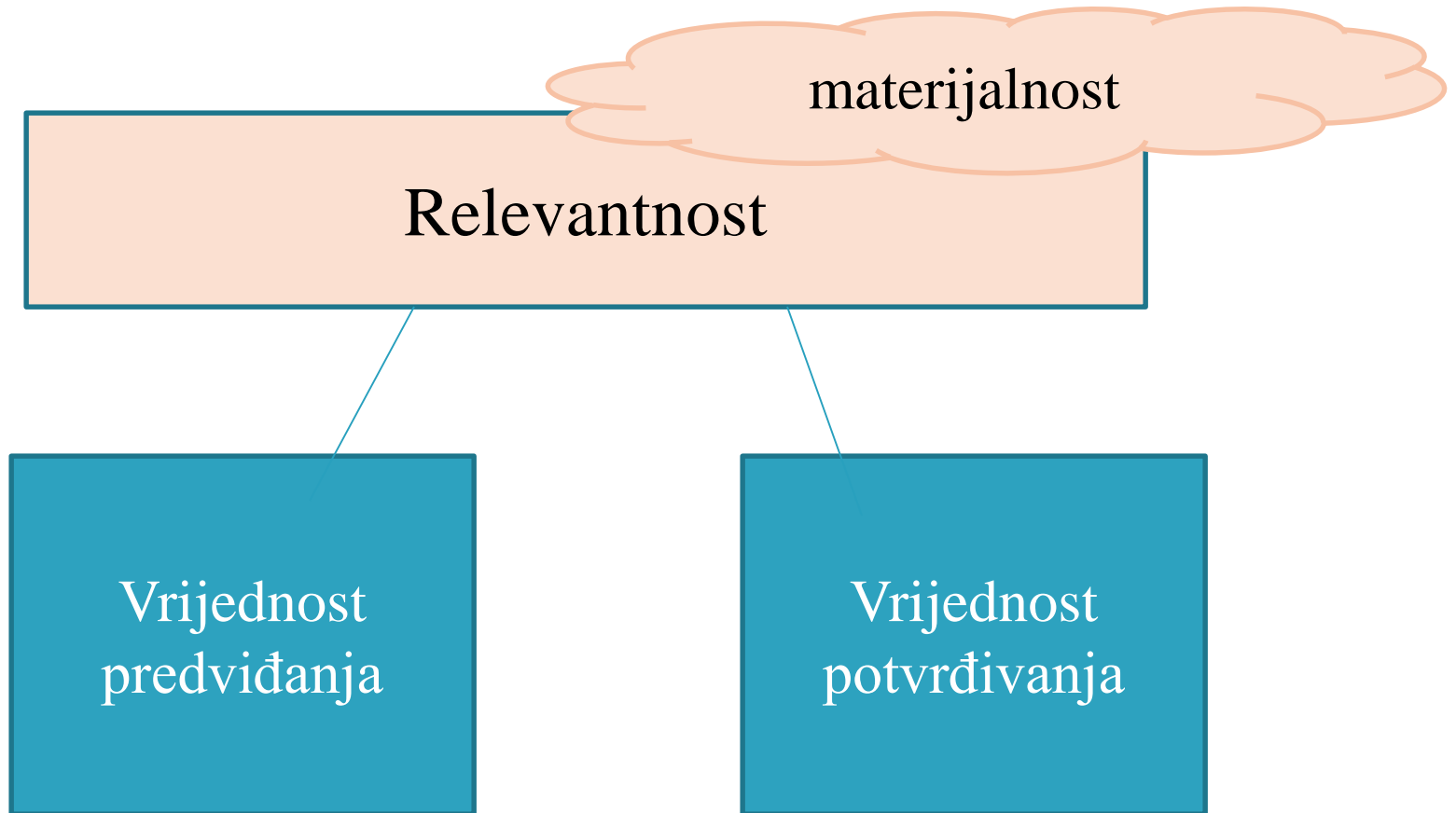
- uporedivost, provjerljivost, blagovremenost i razumljivost.

Ograničenje :

korist od pružanja informacija mora opravdati troškove pružanja i korištenja informacija

Osnovne i unapređujuće karakteristike računovodstvenih informacija

Informacije o sposobnosti kompanije da generira buduće novčane tokove

Informacija koja potvrđuje ili mijenja prosla ili sadašnja očekivanja zasnovana na prethodnim procjenama

Neke od relevantnih informacija

- Segmenti poslovanja
- Povezana lica i transakcije
- Informacije o transakcijama ili podešavanja koja mijenjaju dobitak u gubitak i obrnuto, ili koje mijenjaju neto tekuću imovinu u neto tekuće obaveze
- Informacije koje utiče na sposobnost preduzeća da zadovolji očekivanja analitičara;
- Informacije o nematerijalnim sredstvima

Vjerodostojna prezentacija

```
graph TD; A[Vjerodostojna prezentacija] --- B[Potpune]; A --- C[Neutralne]; A --- D[Oslobođene greški];
```

Potpune

Sve računovodstvene kategorije budu prikazane u cjelini i dodijeljene odgovarajuće vrijednosti

Neutralne

Obim pozitivnih i negativnih događaja koji imaju jednak uticaj na rezultat

Oslobođene greški

Opreznost

- Opreznost se objašnjava kao oprez (profesionalna pažnja) pri donošenju odluka u uslovima neizvjesnosti.
- Na primer, opreznost znači da se sredstva i prihodi ne trebaju precijeniti, a obaveze i troškovi podcijeniti.

Unapređujuće karakteristike

- **Razumljiva informacija** je ona informacija koja je „sposobna „ da prenese namjeravno značenje.
- **Uporediva informacija** je ona informacija koja omogućava korisnicima identifikovanje sličnosti i razlika između dva seta efekata ekonomskih promjena
- **Blagovremenost (pravovremenost)** podrazumjeva posjedovanje informacija od strane donosioca odluka prije nego što informacija izgubi upotrebnu vrijednost za donosioca odluke
- **Provjerljivost** – informacija treba da obezbijedi kredibilitete i objektivnost, jer zahtjeva da nezavisna i stručna lica dodju do istih ili sličnih zaključaka o tome.

3. Izvještajni entitet i finansijski izvještaji

Izvještajni entitet je entitet/preduzeće od kojega se zahtijeva ili koje bira da pripremi finansijske izvještaje, nije nužno da bude pravno lice- može biti dio preduzeća ili više od jednog preduzeća

Finansijski izvještaji su izvještaji putem kojih kompanija obezbjeđuje podatke o sredstvima, obavezama, kapitalu, prihodima i rashodima

4. Elementi finansijskih izvještaja

- oslikavaju finansijske efekte transakcija i drugih grupa grupišući ih u šire klase prema njihovim ekonomskim karakteristikama i to:

- Imovina
- Obaveze
- Kapital
- Prihodi
- Rashodi

Novi konceptualni okvir
razdvaja definiciju imovine i
obaveza od kriterijuma za
priznavanje

Koncept ekonomskog resursa

Ekonomski resurs je **pravo** koje ima potencijal da proizvede ekonomske koristi.

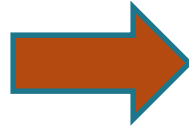
Ova definicija je sada odvojena od definicije elemenata finansijskih izvještaja.

Izmijene :

Prethodna definicija :

SREDSTVA

Resursi kontrolisani od strane preduzeća kao rezultat prošlih događaja i od kojih se očekuje u budućnosti priliv ekonomskih koristi za preduzeće

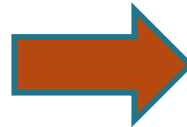
Nove definicije :

Sadašnji ekonomski resursi kontrolisani od strane preduzeća kao rezultat prošlih događaja. Ekonomski resurs je pravo koje ima potencijal da stvara ekonomske koristi.

Da se pojasni da je imovina ekonomski resurs, a ne konačni priliv ekonomskih koristi

OBAVEZE

Sadašnja obaveza preduzeća proizašla iz prošlih događaja, čije izmirenje će dovesti do odliva sredstava preduzeća koji sadrže ekonomske koristi .

Sadašnja obaveza preduzeća da prenese ekonomske resurse kao rezultat prošlih događaja. Obaveza je dužnost ili odgovornost koji preduzeće praktično ne može izbjeći.

Da se pojasni da je obaveza predstavlja obavezu prenosa ekonomskih resursa, a ne krajnji odliv ekonomskih koristi

5. Priznavanje i prestanak priznavanja

Prethodni kriteriji za priznavanje su bili:

- entitet treba da prepozna stavku koja je ispunila definicija elementa ako je vjerovatno da će ekonomska korist priticati u entitet i ako ta stavka ima trošak ili vrijednost koja se može pouzdano utvrditi.

Revidirani kriterijumi za priznavanje izričito se odnose na kvalitativne karakteristike korisnih informacija. Odnosno, priznavanje je prikladno ako rezultira i **relevantnim informacijama** o imovini, obavezama, kapitalu, prihodima i rashodima i **vjerodostojnom predstavljanju** tih stavki, jer je cilj pružiti informacije koje su korisne za investitore, zajmodavce i druge povjerioce.

Prestanak priznavanja za :

- **SREDSTVA**, kada preduzeće izgubi kontrolu nad sredstvom ili dijelom sredstva
- **OBAVEZE**, kada preduzeće nema više sadašnju obavezu za sve ili dio priznatih obaveza u bilansu stanja

6. Vrednovanje elemenata finansijskih izvještaja

je proces određivanja novčanog iznosa u stavu za knjiženje, kao i iznosa po kojima elementi fin. izvještaja treba da budu priznati u finansijskim izvještajima.

Prema **kriterijumu primijenjenog postupka vrednovanja** ono se dijeli na:

-**Mjerenje**, utvrđivanje novčanog iznosa bez potrebe za vršenjem bilo kakvih procjena

(npr. Utvrđivanje nabavne vrijednosti materijala)

-**Procjenjivanje**, određivanje iznosa koji u sebi sadrži određena projenjivanja (vijek upotrebe sredstva)- troškovi amortizacija

Prema vremenu kada se radi vrednovanje:

-**početno vrednovanje** (određivanje vrijednosti stavki prilikom početnog priznavanja u poslovne knjige)

-**naknadno vrednovanja** (određivanje vrijednosti stavke u finansijskim izvještajima na dan bilansa ili u toku godine u slučaju da se isknjižava)

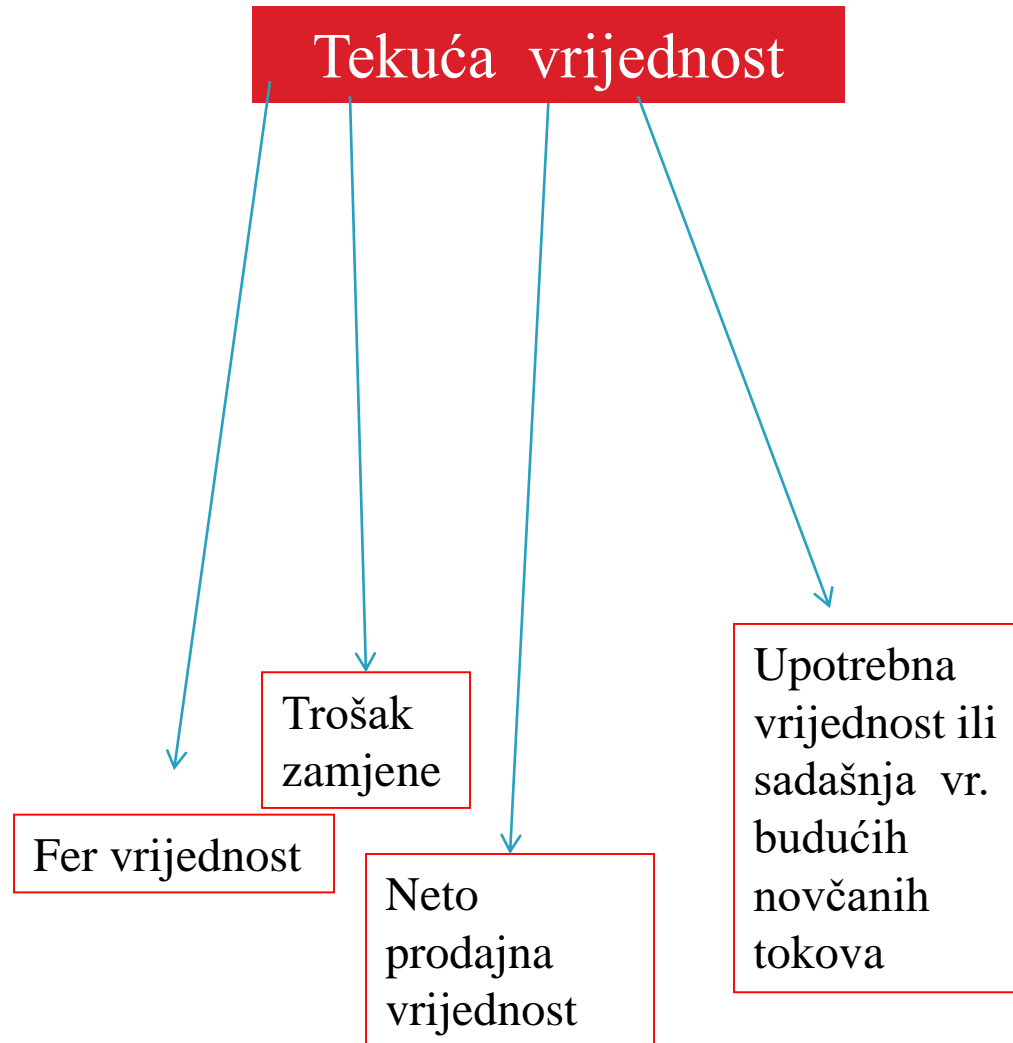
Dvije osnovne za vrednovanje elemenata finansijskih izvještaja

Istorijski trošak

daje informacije izvedene, barem djelimično, iz cijene transakcije ili drugog događaja koji je doveo do stavke koja se mjeri.

- Istorijski trošak imovine se umanjuje ako se imovina obezvrijedi i istorijski trošak obaveza se povećava ako obaveza raste (npr. Zatezne kamate zbog neplaćanja)
- Jedan od načina da se primijeni osnova za mjerenje istorijskih troškova na finansijsku imovinu i finansijske obaveze je mjerenje po amortizacionoj vrijednosti

Tekuća vrijednost

osnovica	Elementi Bilansa stanja	
	Imovina	obaveze
Istorijski trošak (trošak nabavke tj.nv/ck)	Na temelju plaćenog iznosa novca	Na temelju iznosa priliva primljenog u razmjenu za obavezu ili iznos novca za koji se očekuje da će biti isplaćen radi podmirivanja obaveze
Tekući trošak (troškovi zamjene)	Prema iznosu novca koji bi trebalo isplatiti ako bi se ista ili ekvivalentna imovina nabavljala u sadašnjosti	Po nediskontovanom iznosu novca koji bi bio potreban za podmirivanje obaveze u sadašnjosti
Neto realizovana vrijednost	Po iznosu novca koji se može dobiti prodajom imovine-troškovi prodaje	Po ugovorenim vrijednostima
<i>Fer vrijednost</i>	<i>Vrijednost koja se ostvari u nezavisnoj transakciji između voljnih i dobro obavještenih lica u transakciji.</i>	
<i>Upotrebna vrijednost</i>	<i>Sadašnja vrijednost budućnih novčanih tokova</i>	<i>Sadašnjoj vrijednosti budućih novčanih odliva</i>

Fer vrijednost –MSFI 13

Prilikom procjene fer vrijednosti sredstva, entitet treba da koristi sljedeću hijerarhiju:

1. **Aktuelna ponuđena cijena** (cijena u obavezujućem kupoprodajnom ugovoru u nezavisnoj transakciji ili kotirana cijena za identično sredstvo na aktivnom tržištu)
2. Ako ne postoji aktuelna ponuđena cijena onda **cijena posljednje transakcije** za identično sredstvo pruža dokaz fer vrijednosti ukoliko nije bilo značajnih promjena ekonomskih okolnosti ili značajnog protoka vremena od transakcije.
3. Ako aktuelna ponuđena cijena ne postoji, a posljednja transakcija ne pruža sama po sebi dobru procjenu fer vrijednosti, entitet procjenjuje fer vrijednost primjenom **tehnike procjene**.

Upotrebna vrijednost- diskontovanje

- **Koncept vremenskog vrednovanja novca:**
Vremenska vrijednost novca – vrijednost novca koji posjedujemo sada nije jednaka vrijednosti novca za godinu.

1€ primljen danas vrijedi više od 1€ primljenog sutra s obzirom na kamatu koja se može ostvariti štednjom ili njegovim daljim ulaganjem

Razlozi:

- Rizik priliva novca u budućnosti
- Inflacija
- Mogućnost upotrebe novca u sadašnjosti

Izračunavanje vremenske vrijednosti

- **Složenim kamatnim računom:**
 - SV budućih novčanih tokova -tehtnikom diskontovanja
 - BV sadašnjih novčanih tokova- tehnikom ukamaćivanja

Sadašnja vrijednost novca

Vrijednost koja se utvrđuje od nekog iznosa koji je dospio u prošlosti ili će dospjeti u budućnosti

Obračun zatezних kamata na određeni dan u sadašnjosti koristimo kod izračunavanja sadašnje vrijednosti novca čije je dospjeće plaćanja bilo u prošlosti

Diskontovanje je izračunavanje sadašnje vrijednosti novca čije je dospjeće plaćanja u budućnosti

Primjer:

- Ako Ana uloži 1.250€ i za jednu godinu dobije 1.350€, koliko iznosi stopa?

$$1250 = 1350(1/1+i)$$

$$1+i = 1350/1250 = 1.08$$

$$i = 1.08 - 1 = 0.08 = 8\%$$

Koncepti očuvanja kapitala

- ***Koncept očuvanja financijskog kapitala***
- Pozitivni finansijski rezultat je ostvaren **samo ako finansijski iznos neto imovine na kraju godine premašuje finansijski iznos neto imovine s početka godine**, nakon isključivanja bilo kakvih transakcija preduzeća i njihovih vlasnika.
- ***Koncept očuvanja proizvodnog kapaciteta***
Prihod je ostvaren samo **ako je očuvana proizvodna sposobnost preduzeća**, tj. ako proizvodna sposobnost preduzeća krajem perioda premašuje proizvodnu sposobnost poduzeća s početka perioda. Može se mjeriti fizičkom imovinom preduzeća, količinom učinaka preduzeća ili vrijednošću učinaka preduzeća.

Zahtjev za održavanjem kapitala proizilazi iz **funkcije sigurnosti** koja je usmjerena na zaštitu neometanog odvijanja poslovnog procesa preduzeća tj. kontinuiteta poslovanja

Poštovanje dva pravila:

- Zahtjev pokrića troškova
- Gornju granicu dobitka za raspodjelu čini ostvareni periodični rezultat

Mogući subjektivni uticaj

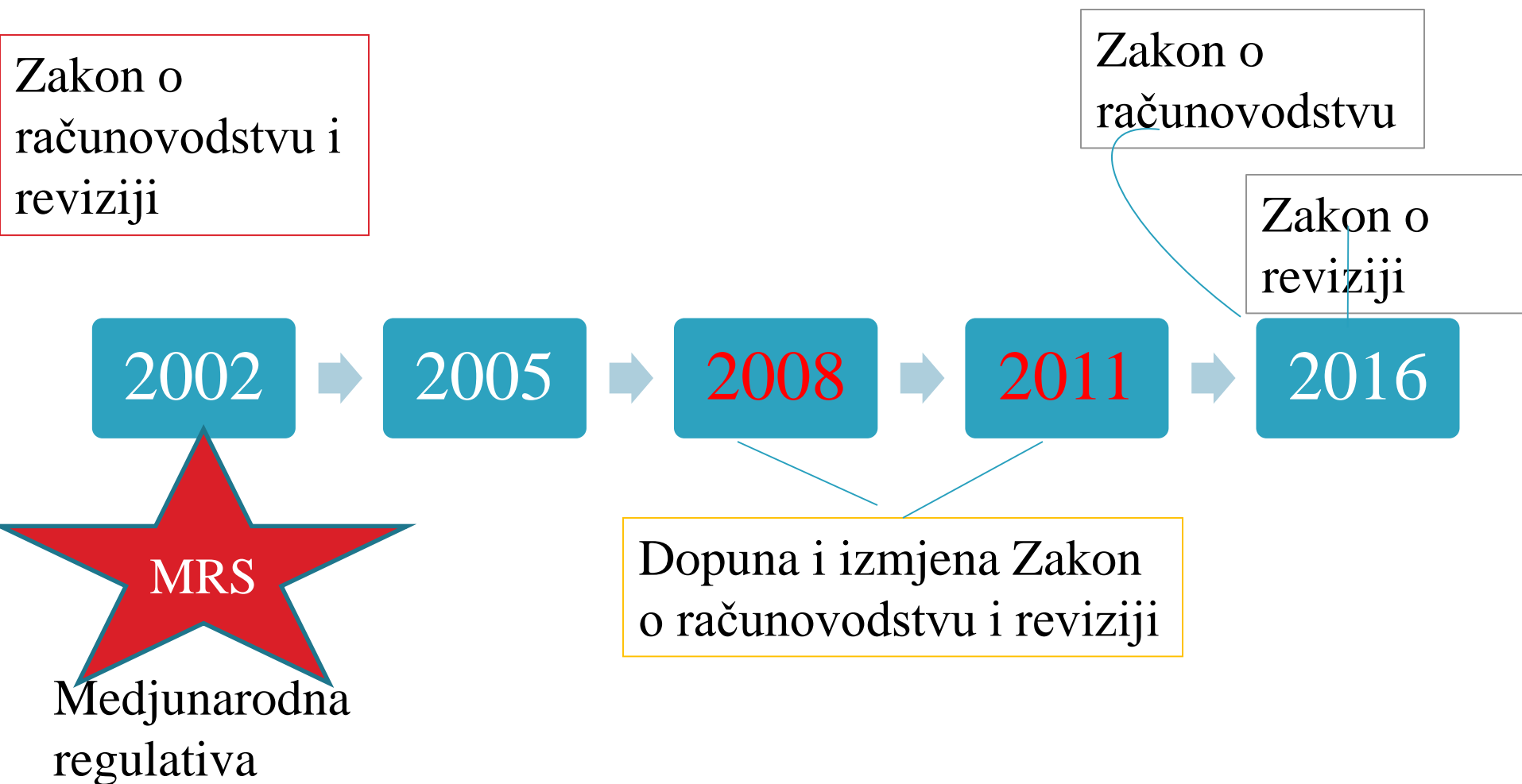
- Koncept vjerovatnoće u procesu identifikovanja
- Određivanje značenja "pouzdana vrednovanje"

Normativni okvir finansijskog izvještavanja u Crnoj

Gori:

- Zakon o računovodstvu
- Zakon o reviziji,
- Zakon o privrednim društvima,
- Zakon o porezu na dobit;
- Zakon o porezu na PDV
- MSFI
- Etički kodeks profesionalnih računovođa

Zakonska regulativa

Izvori:

- <https://mazarsledger.com/key-features-of-the-new-ifrs-conceptual-framework/>